A1 Topaic 12

12 Cé a dúirt é?

Éisteacht

2

12 Cé a dúirt é?

Le múineadh:
- Tuairimí a lorg agus a thabhairt faoin áit.

3

Bileog

Cé a dúirt é?

4

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é?

- Éist leis na comhráite.
- Cén cainteoir a dúirt gach abairt sa chéad cholún?
- Cuir tic sa bhosca ceart.
- Cloisfidh tú an mhír dhá uair.

5

Cé a dúirt é?

	1	2	3	4	5
Thaitin an áit go mór liom.					
Ní raibh na daoine róchairdiúil.					
Bhí an t-árasán róbheag.					
Chuaigh mo chara Oisín liom.					
Bhí an aimsir róthe.					
D'fhan muid in óstán deas.					
Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.					

6

Cé a dúirt é?

	1	2	3	4	5
Thaitin an áit go mór liom.					
Ní raibh na daoine róchairdiúil.					
Bhí an t-árasán róbheag.					
Chuaigh mo chara Oisín liom.					
Bhí an aimsir róthe.					
D'fhan muid in óstán deas.					
Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.					

7

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 1: Bhí mé sa Spáinn ar saoire i mbliana.

- Bhí mé ansin le mo chlann - réitigh muid go maith le chéile.
- D'fhan mé in árasán – bhí sé deas agus glan ach bhí sé róbheag do ghrúpa mór.
- Bhí an aimsir róthe – bhí teocht 34° céim ann gach lá.

8

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 2: Chaith mé coicís i Meiriceá anuraidh.

- D'fhan mé féin agus mo chara in óstán.
- Níor thaitin an áit liom – bhí sé rómhór agus ní raibh na daoine róchairdiúil.
- Ach bhí an aimsir go maith – bhí sé te agus grianmhar an chuid is mó den am.

9

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 3: Bhí mé sa Fhrainc cúpla mí ó shin.

- Chuaigh mo chara Oisín liom.
- D'fhan muid i mbrú i sráidbhaile beag in aice le Bordeaux.
- Thaitin an bia go mór liom agus bhí na Francaigh an-chairdiúil.
- Bhí an aimsir go hálainn freisin– te agus grianmhar.
- Chaith muid na laethanta cois farraige ag snámh, ag léamh agus ag dul go dtí na tithe tábhairne san oíche.

10

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 4: Chaith mé seachtain sa Ghréig i mbliana.

- Thaitin an áit go mór liom féin agus le mo dheirfiúr a bhí liom.
- D'fhan muid i dteach lóistín.
- Bhí an seomra go deas agus glan ach níor thaitin an bia liom.
- Is fearr liom bia na hIodáile.
- Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.

11

Cé a dúirt é?

Cainteoir 5: Bhí mé san Iodáil le m'fhear céile.

- Thaitin an áit liom – bhí muid ag fanacht i mbaile beag faoin tuath.
- Tá an tír go hálainn agus bhí na hIodálaigh an-chairdiúil.
- Ar an drochuair, ní raibh an aimsir go maith - bhí sé fuar agus gaofar agus fliuch fiú.
- Bhí mé sásta leis an lóistín – d'fhan muid in óstán deas, compordach agus bhí dinnéar deas againn gach oíche.

12

Cé a dúirt é? – Freagraí

	1	2	3	4	5
Thaitin an áit go mór liom.				★	
Ní raibh na daoine róchairdiúil.		★			
Bhí an t-árasán róbheag.	★				
Chuaigh mo chara Oisín liom.			★		
Bhí an aimsir róthe.	★				
D'fhan muid in óstán deas.					★
Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.				★	

13

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é?

- Éist arís leis an script.

14

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 1: Bhí mé sa Spáinn ar saoire i mbliana.

- Bhí mé ansin le mo chlann - réitigh muid go maith le chéile.
- D'fhan mé in árasán – bhí sé deas agus glan ach bhí sé róbheag do ghrúpa mór.
- Bhí an aimsir róthe – bhí teocht 34° céim ann gach lá.

15

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 2: Chaith mé coicís i Meiriceá anuraidh.

- D'fhan mé féin agus mo chara in óstán.
- Níor thaitin an áit liom – bhí sé rómhór agus ní raibh na daoine róchairdiúil.
- Ach bhí an aimsir go maith – bhí sé te agus grianmhar an chuid is mó den am.

16

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 3: Bhí mé sa Fhrainc cúpla mí ó shin.

- Chuaigh mo chara Oisín liom.
- D'fhan muid i mbrú i sráidbhaile beag in aice le Bordeaux.
- Thaitin an bia go mór liom agus bhí na Francaigh an-chairdiúil.
- Bhí an aimsir go hálainn freisin– te agus grianmhar.
- Chaith muid na laethanta cois farraige ag snámh, ag léamh agus ag dul go dtí na tithe tábhairne san oíche.

17

Cé a dúirt é? - Script

Cainteoir 4: Chaith mé seachtain sa Ghréig i mbliana.

- Thaitin an áit go mór liom féin agus le mo dheirfiúr a bhí liom.
- D'fhan muid i dteach lóistín.
- Bhí an seomra go deas agus glan ach níor thaitin an bia liom.
- Is fearr liom bia na hIodáile.
- Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.

18

Cé a dúirt é?

Cainteoir 5: Bhí mé san Iodáil le m'fhear céile.

- Thaitin an áit liom – bhí muid ag fanacht i mbaile beag faoin tuath.
- Tá an tír go hálainn agus bhí na hIodálaigh an-chairdiúil.
- Ar an drochuair, ní raibh an aimsir go maith - bhí sé fuar agus gaofar agus fliuch fiú.
- Bhí mé sásta leis an lóistín – d'fhan muid in óstán deas, compordach agus bhí dinnéar deas againn gach oíche.

19

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é?

- Anois, léigh amach os ard é.

20

Cé a dúirt é?

Cainteoir 1: Bhí mé sa Spáinn ar saoire i mbliana.

- Bhí mé ansin le mo chlann - réitigh muid go maith le chéile.
- D'fhan mé in árasán – bhí sé deas agus glan ach bhí sé róbheag do ghrúpa mór.
- Bhí an aimsir róthe – bhí teocht 34° céim ann gach lá.

21

Cé a dúirt é?

Cainteoir 2: Chaith mé coicís i Meiriceá anuraidh.

- D'fhan mé féin agus mo chara in óstán.
- Níor thaitin an áit liom – bhí sé rómhór agus ní raibh na daoine róchairdiúil.
- Ach bhí an aimsir go maith – bhí sé te agus grianmhar an chuid is mó den am.

22

©GaeilgegoDeo 2024

Cé a dúirt é?

Cainteoir 3: Bhí mé sa Fhrainc cúpla mí ó shin.

- Chuaigh mo chara Oisín liom.
- D'fhan muid i mbrú i sráidbhaile beag in aice le Bordeaux.
- Thaitin an bia go mór liom agus bhí na Francaigh an-chairdiúil.
- Bhí an aimsir go hálainn freisin– te agus grianmhar.
- Chaith muid na laethanta cois farraige ag snámh, ag léamh agus ag dul go dtí na tithe tábhairne san oíche.

23

Cé a dúirt é?

Cainteoir 4: Chaith mé seachtain sa Ghréig i mbliana.

- Thaitin an áit go mór liom féin agus le mo dheirfiúr a bhí liom.
- D'fhan muid i dteach lóistín.
- Bhí an seomra go deas agus glan ach níor thaitin an bia liom.
- Is fearr liom bia na hIodáile.
- Beidh mé ag dul go Cúba an mhí seo chugainn.

24

Cé a dúirt é?

Cainteoir 5: Bhí mé san Iodáil le m'fhear céile.

- Thaitin an áit liom – bhí muid ag fanacht i mbaile beag faoin tuath.
- Tá an tír go hálainn agus bhí na hIodálaigh an-chairdiúil.
- Ar an drochuair, ní raibh an aimsir go maith - bhí sé fuar agus gaofar agus fliuch fiú.
- Bhí mé sásta leis an lóistín – d'fhan muid in óstán deas, compordach agus bhí dinnéar deas againn gach oíche.

25

©GaeilgegoDeo 2024

Bileog

Cé a dúirt é?

Léigh amach é!

26

Léigh amach é!

- Éist liom agus líon na bearnaí sa dá sliocht seo a leanas.
- Léifidh mé iad dhá uair duit.
- Ansin, léigh an dá sliocht amach os ard.

27

Sliocht 1

28

©GaeilgegoDeo 2024

Sliocht 2

30

Léigh amach é! - Freagraí

1. Bhí mé **san** **Iodáil** le m'fhear céile. Thaitin an áit liom – bhí muid ag fanacht i **mbaile** **beag** faoin tuath. Tá an tír go hálainn agus bhí na hIodálaigh an-chairdiúil. Ar an drochuair, **ní** **raibh** an aimsir go maith - bhí sé **fuar** agus gaofar agus **fliuch** fiú. Bhí mé sásta leis an lóistín – d'fhan muid **in** **óstán** deas, compordach agus bhí dinnéar **deas** againn gach oíche.

32

Léigh amach é! - Freagraí

2. Bhí mé **sa** **Fhrainc** cúpla mí ó shin. Chuaigh mo chara Oisín liom. **D'fhan** muid i mbrú i sráidbhaile beag **in** **aice** **le** Bordeaux. Thaitin an bia go mór liom agus bhí na Francaigh **an-chairdiúil**. Bhí an **aimsir** go hálainn freisin – te agus **grianmhar**. Chaith muid na laethanta cois farraige **ag** **snámh**, ag léamh agus ag dul go dtí na tithe tábhairne san **oíche**.

33

Léigh amach é!- Sliocht 1

- Bhí mé san Iodáil le m'fhear céile. Thaitin an áit liom – bhí muid ag fanacht i mbaile beag faoin tuath. Tá an tír go hálainn agus bhí na hIodálaigh an-chairdiúil. Ar an drochuair, ní raibh an aimsir go maith - bhí sé fuar agus gaofar agus fliuch fiú. Bhí mé sásta leis an lóistín – d'fhan muid in óstán deas, compordach agus bhí dinnéar deas againn gach oíche.

34

Léigh amach é!- Sliocht 2

- Bhí mé sa Fhrainc cúpla mí ó shin. Chuaigh mo chara Oisín liom. D'fhan muid i mbrú i sráidbhaile beag in aice le Bordeaux. Thaitin an bia go mór liom agus bhí na Francaigh an-chairdiúil. Bhí an aimsir go hálainn freisin– te agus grianmhar. Chaith muid na laethanta cois farraige ag snámh, ag léamh agus ag dul go dtí na tithe tábhairne san oíche.

35

Léigh amach é!

- **Tá an dá abairt seo sna sleachta thuas:**
  - *Bhí na hIodálaigh an-chairdiúil.*
  - *Bhí na Francaigh an-chairdiúil.*
- **Cad í an difríocht idir *an Francach* agus *na Francaigh*?**
  - *an Gearmánach, na Gearmánaigh.*
  - *an Spáinneach, na Spáinnigh*

36

©GaeilgegoDeo 2024

Léigh amach é!

- **Cad í an difríocht**

Iolra	**Uatha**
– *na hIodálaigh*	– *an tIodálach*
– *na Francaigh*	– *an Francach*
– *na Gearmánaigh.*	– *an Gearmánach,*
– *na Spáinnigh*	– *an Spáinneach,*

37

Léigh amach é!

- **Críochnaigh na habairtí seo a leanas.**

a. Bhí mé sa Spáinn. Bhí ________________________ an-chairdiúil.

b. Bhí mé i Meiriceá. Bhí ________________________ an-chairdiúil.

c. Bhí mé in Éirinn. Bhí ________________________ an-chairdiúil.

38

Léigh amach é! - Freagraí

- **Críochnaigh na habairtí seo a leanas.**

a. Bhí mé sa Spáinn. Bhí **na Spáinnigh** an-chairdiúil.

b. Bhí mé i Meiriceá. Bhí **na Meiriceánaigh** an-chairdiúil.

c. Bhí mé in Éirinn. Bhí **na hÉireannaigh** an-chairdiúil.

39

©GaeilgegoDeo 2024

Léigh amach é!

- Cad is brí leis an abairt: ***Bhí mé sásta leis an lóistín?***
- Smaoinigh air nó déan plé ar an abairt le do pháirtnéir agus

ansin cum trí abairt eile cosúil leis,

- Mar shampla: ***Bhí mé sásta leis an áit.***

40

Léigh amach é!

- Mar shampla: ***Bhí mé sásta leis an áit.***
- Ná dearmad: ***leis*** + ***an*** = urú.
- Leanann urú an ***réamhfhocal*** agus ***an t-alt*** le chéile
  - leis an ***m***bia
  - leis an ***g***carbhán

41

Léigh amach é!

- **Freagair na ceisteanna seo a leanas.**
- Beidh ort: ***Bhí*** nó ***Ní raibh*** a rá.
  - *An raibh tú sásta leis an aimsir?*
  - *An raibh tú sásta leis an óstán?*
  - *An raibh tú sásta leis an dteach saoire?*
  - *An raibh tú sásta leis an mbrú?*

42

©GaeilgegoDeo 2024

Léigh amach é!

- Anois, beidh ort trí cheist éagsúla a chumadh tú féin.
- Ansin, Léigh amach os ard iad.

43

©GaeilgegoDeo 2024